

Motion till riksdagen 2006/07:N13

av **Siv Holma m.fl. (v)**
med anledning av prop. 2006/07:79

Upphovsmannens rätt till ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk (följerätt) – genomförande av direktiv 2001/84/EG

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen beslutar att 26 p § andra stycket lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk ges följande lydelse:

Den som är ersättningsskyldig skall till inkasserande organisation lämna redovisning över försäljningen av verk. På begäran av organisationen skall den ersättningsskyldige redovisa de försäljningar som gjorts under de tre närmast föregående kalenderåren. Om organisationen begär det skall redovisningen vara attesterad av auktoriserad revisor. Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet underlåter att lämna nämnda redovisning döms till böter.

Motivering

Upphovsmannen kan inte själv inkräva följerättsersättning av säljare till konstverk utan det skall ske genom en insamlade organisation. Följerätten (droit de suite) har funnits sedan 1996 i svensk lag och inkasseringen har administrerats av föreningen BUS, Bildkonst Upphovsrätt i Sverige. BUS har redovisat svårigheten att erhålla uppgifter från delar av handeln och också pekat på konsekvensen för både upphovsmannen, som blir utan ersättning, och handeln som hamnar i en ojämlig konkurrenssituation på grund av detta.

I syfte att tillvarata upphovsmännens ekonomiska intresse, tillgodose deras rätt samt genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/84/EG om följerätt har regeringen i proposition 2006/07:79 föreslagit vissa förändringar i lagstiftningen om ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk.

Fel! Okänt namn på

Föreslagna förändringar tillvaratar dock, enligt vår mening, inte i tillräcklig utsträckning upphovsmännens intressen då upphovsmannen löper risk att gå miste om ersättning på grund av att det saknas sanktionsmöjlighet gentemot redovisningsskyldig säljare. Detta ger också upphov till bristande konkurrens mellan aktörerna på konstmarknaden. Enligt den ordning som föreslås i propositionen kan BUS få in redovisning om försäljningar endast om det faktiskt skett en ersättningsgrundande försäljning. En sådan redovisning är en förutsättning för att BUS ska kunna använda sig av handräckning eller vitesföreläggande. Möjligheten att få in redovisning brister och konsekvensen blir att upphovsmannen blir utan ersättning. För att kunna få information om att försäljning ägt rum måste BUS veta att en försäljning ägt rum, vilket medför en omöjlig situation.

Vänsterpartiet anser att det är angeläget att upphovsmännens ekonomiska intresse bevakas fullt ut. Det är inte rimligt att en upphovsman blir utan ersättning för att konstverket råkar säljas av en handlare som undandrar sig redovisningsskyldighet, medan en annan, vars konstverk säljs av en handlare eller auktionist som följer lagen, får ersättning. Det är inte heller rimligt att handlare, auktionister m.fl. som är aktiva på konstmarknaden ska hamna i ett obalanserat konkurrensläge på grund av att somliga redovisar och andra inte. BUS har uppmärksammat oss på att problemet bör tas på största allvar.

Enligt artikel 9 i EG-direktivet får den inkasserande organisationen från konsthandeln begära in alla de uppgifter som är nödvändiga för att säkerställa utbetalningen av ersättningen avseende vidareförsäljningen. Det finns därmed grund och utrymme i direktivet för att skärpa den svenska lagstiftningen för att nå efterlevnad av reglerna.

Vänsterpartiet anser därför att redovisningsskyldigheten görs fullständig samt att den sanktioneras med ett straffstadgande och kombineras med en försäkran av auktoriserad revisor att försäljning av följerättsersättningspliktig konst har/inte har ägt rum. I Norge, Danmark respektive Finland finns regler av motsvarande karaktär. Enligt vår mening är den föreslagna förändringen i samklang med direktivet. Riksdagen bör därför besluta att 26 p § andra stycket lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk ges följande lydelse:

Den som är ersättningsskyldig skall till inkasserande organisation lämna redovisning över försäljningen av verk. På begäran av organisationen skall den ersättningsskyldige redovisa de försäljningar som gjorts under de tre närmast föregående kalenderåren. Om organisationen begär det skall redovisningen vara attesterad av auktoriserad revisor. Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att lämna nämnda redovisning döms till böter.

Stockholm den 11 april 2007

Siv Holma (v)

Torbjörn Björlund (v)

Gunilla Wahlén (v)

Kent Persson (v)